

VRIENDEN

OOSTENDE

MU.ZEE

Nr. 97

bpost
PB-PP
BELGIË(N) - BELGIQUE

DE
B
O
B
B

James Ensor, De Van Iseghemlaan onder de sneeuw, 1881, olieverf op hout, 26 cm x 32,5 cm, inv. SM000864, collectie stad Oostende Mu.ZEE

jaargang 25 | Driemaandelijks tijdschrift | januari - februari - maart 2024

Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1

Verantw. uitgever: Martine Meire, voorzitter | Roekstraat 4 | 8400 Oostende

Beste leden van Vrienden Mu.ZEE Oostende,
Beste Vrienden,

Met de overgang naar een nieuw jaar wil ik u mijn warmste wensen voor 2024 overbrengen, in de hoop dat het gevuld zal zijn met vreugde, gezondheid en voorspoed.

In deze onzekere tijden van oorlog, gewapende conflicten, klimaatrampen en polarisatie is het belangrijk om de noodzaak van kunst en cultuur te benadrukken. Onze musea en culturele instellingen hebben altijd een cruciale rol gespeeld in het verrijken van ons leven en het verbinden van gemeenschappen. Zij brengen ons de kunsten die een bron zijn van inspiratie, reflectie en verbeelding opdat we de wereld om ons heen op nieuwe en betekenisvolle manieren begrijpen.

Kunst dient immers niet enkel de schoonheid, met een mooi schilderijtje aan de muur. Kunst kan troost bieden, vreugde brengen en zelfs maatschappelijke kwesties aan de kaak stellen. Kunst biedt ons een venster op andere culturen en perspectieven om onze horizon te verbreden. Kunst prikkelt onze verbeelding en weet emoties treffend te verbeelden. Kortom, kunst verrijkt ons dagelijks leven op emotioneel, intellectueel en sociaal vlak.

Wij, als Museumvrienden, kunnen daarom het belang van ons museum voor onze Stad niet genoeg benadrukken. Het is een aantrekkingspool voor de vele kunstliefhebbers uit binnen- en buitenland en verdient daarom de onvoorwaardelijke steun van onze beleidsmensen. Het kunstlandschap heeft de afgelopen jaren aanzienlijke uitdagingen getrotseerd en bleek bij uitstek een plaats waar men

graag vertoeft in moeilijke tijden. Het is daarom essentieel dat we blijven investeren in musea, die erin slagen de waarde van kunst als verbindend middel in onze samenleving te realiseren. Wij, de museumvrienden, hebben als missie om ons museum te koesteren en te ondersteunen, met vrijgevigheid van centen en inzet als vrijwilliger, zodat het kan blijven groeien en boeiende trajecten opzetten.

2024 belooft een wonderjaar te worden met tal van kunstzinnige interpretaties van onze grootste Oostendse Meester, James Ensor. Dit herdenkingsjaar zal ons nieuwe inzichten bezorgen in de creatieve processen van een van de grootste vernieuwers van de schilderkunst van eind 19de eeuw. Maar liefst zes tentoonstellingen in onze Stad belichten elk één of meer aspecten van Ensors rijke oeuvre. Ook expo's in Antwerpen en Brussel verrassen ons met intrigerende thema's. De Museumvrienden nemen u graag mee op ontdekkingsstocht naar deze unieke tentoonstellingen. Bovendien organiseren wij in 2024 twee lezingen die diepere inzichten geven in het belang van James Ensor voor de kunstgeschiedenis.

Beste Vrienden, laten we in 2024 vooral genieten van de vele tentoonstellingen en kunstmanifestaties die in Oostende en daarbuiten worden georganiseerd. Laten we de schoonheid van kunst ontdekken en delen. Laten we als ware ambassadeurs de naam en faam van ons Mu.ZEE uitdragen.

Nogmaals mijn beste wensen voor een prachtig 2024, een jaar vol kunst, cultuur en verbinding.

Martine Meire, voorzitter

OVERZICHT ACTIVITEITEN 2024

Zaterdag 20 januari, 10.15 uur

Algemene Ledenvergadering 2024 (meer info p. 3)

Donderdag 22 februari, 14.30 uur

Bezoek aan de expo 'Rose, Rose, Rose à mes yeux' in Mu.ZEE (meer info p. 7)

Zaterdag 9 maart, 14.30 uur

Lezing over James Ensor door Ludo Beheydt (meer info p. 8)

Zaterdag 6 april, 14 en 15.30 uur (twee sessies)

Bezoek aan de expo 'Ensors zelfportretten' in het Ensorhuis (meer info in Pro Luce 98)

Zaterdag 18 mei (vertrekuur nog te bepalen)

Reis naar Brussel met bezoek aan de expo 'James Ensor. Inspired by Brussels' in KMSKB en aan 'James Ensor. Maestro' in BOZAR (meer info in Pro Luce 98)

Donderdag 6 juni, 13 uur

Uitstap Beaufort (meer info in Pro Luce 98)

Vrijdag 5 juli, 18.30 uur

Bezoek aan de expo 'Oostende, Ensors denkbeeldige paradijs' in de Venitiaanse Gaanderijen, gevolgd door de traditionele Garden Party (meer info in Pro Luce 99)

Zondag 7 juli, 14.30 uur

Hugo Clauswandeling o.l.v. Lange Nellegids Dirk Beirens (meer info in Pro Luce 99)

Zaterdag 17 augustus, 14.30 uur

Bezoek aan de expo 'Ensor en tijdgenoten' in het Stadsmuseum Oostende (meer info in Pro Luce 99)

Zaterdag 31 augustus, 14 uur

Bezoek aan de Triënnale in Brugge (meer info in Pro Luce 99)

Zaterdag 5 oktober (vertrekuur nog te bepalen)

Reis naar Antwerpen met bezoek aan de expo 'Ensors stoutste dromen. Het impressionisme voorbij' in KMSKA en aan 'Ensors zoektocht naar het licht. Experimenten op papier' in Plantin-Moretus (meer info in Pro Luce 100)

Donderdag 21 november, 14 en 15.30 uur (twee sessies)

Bezoek aan de Ensorexpo 'De intrede van Christus te Brussel' in het Ensorhuis (meer info in Pro Luce 100)

Zaterdag 14 december, 14.30 uur

Lezing door Dominique Gondry n.a.v. het Ensorjaar 2024 (meer info in Pro Luce 100)

Wilt u bij elke activiteit uw lidkaart meebrengen en tonen?

Algemene Ledenvergadering 2024

ZATERDAG 20 JANUARI ALGEMENE VERGADERING VRIENDEN MU.ZEE

Algemene ledenvergadering 2023

Het Bestuur nodigt u graag uit voor de Algemene Ledenvergadering op zaterdag **20 januari om 10.15** uur in het Auditorium op de derde verdieping van Mu.ZEE.

Het programma:

- **Verwelkoming en nieuwjaarswensen** door Martine Meire, voorzitter
- **Werkingsverslag 2023** door Johan Van Roose, secretaris
- **Financieel verslag 2023** door Joël Nieuwenhuysse, penningmeester, oproep commissarissen voor kwijting van de bestuursleden
- **(Her) verkiezing bestuursleden**
- **Ensor 2024** met medewerking van onze vereniging Willy Bosschem over het zelfportret, Sonja De Craemer over 'De blijde intrede van Ensor in de WZC'
- **Slottoespraak** door Bart Plasschaert, schepen van Cultuur

Muzikale omlijsting door leerlingen van het Conservatorium, richting Oude Muziek.

Degustatiemenu in Chalet Minigolf

Aperitief: Cava

Garnaalkroketjes met brood en groentegarnituur

Zalm met preisaus, puree of kroketjes

Dame blanche

Koffie of thee

Incl. witte en rode wijn, plat en bruiswater.

Prijs per persoon: € 50

Voor het degustatiemenu dat rond 12.45 uur aanvangt, schrijft u **vóór 10 januari 2024** € 50 p.p. over op rekening BE16 0012 0908 3374 met de vermelding 'AV 20/01'. Om kosten te besparen ontvangt u geen persoonlijke uitnodiging meer.

Onze statuten vermelden het volgende over de bestuurders:

Hoofdstuk IV Bestuur, Art. 16:

Het Bestuur bestaat uit minimum drie leden en telt maximaal 12 leden. Leden kunnen zich pas verkiesbaar stellen als lid van het Bestuur na drie jaar lidmaatschap van de vereniging. Het mandaat van de leden van het Bestuur vervalt door ontslag, afzetting of overlijden.

De volgende personen of groepen kunnen door hun beroep of functie niet in aanmerking komen als lid van het bestuur: galerijhouders, beroepskunstkritici en -kunstjournalisten, beeldende kunstenaars, personen die een politiek ambt bekleden (met uitzondering van de schepen van cultuur). De leden van het Bestuur worden door de Algemene Vergadering aangesteld voor een termijn van drie jaar. Uitredende leden zijn herverkiesbaar.

We verwelkomen graag nieuwe, gedreven bestuurders, meer bepaald voor de functies van vertegenwoordiger bij de Cultuurraad, websitebeheerder en reisleader. Kandidaten voor een van die functies bij het Bestuur dienen hun gemotiveerde kandidaatstelling in bij de voorzitter vóór 10 januari 2024 via meire.martine@gmail.com.

Venetiaanse Gaanderijen

ARNO. THE SHOW OF LIFE

VAN 19 DECEMBER 2023 TOT EN MET 21 MEI 2024

Fotograaf en curator Danny Willems brengt een ultiem eerbetoon aan zijn boezemvriend Arno en toont in deze expo zijn leven in het kielzog van 'Le Plus Beau'. Arno was niet het eerste model van Danny Willems, maar wel zijn beste. De man die van hem een fotograaf maakte. Niemand fotografeerde zoals Willems, zoals niemand zong zoals Hintjens. Nooit eerder volgde een fotograaf een rockheld vijftig jaar lang: van de dag dat ze nog jongens waren, tot de dag dat ze grijs waren. 'Arno. The Show of Life' is meer dan een bijzondere tentoonstelling, het is ook een ode aan de vriendschap tussen twee mensen. Gie en Ik, Toi et moi.

Venetiaanse Gaanderijen

Hoek Zeedijk/Parijsstraat

Openingstijden: dinsdag-zondag: 14-17 uur Maandag gesloten

Enkele maanden geleden vond ik in een rommelverkoop een boek 'Tekenen en schilderen met plezier', dat een deel is van een serie 'Creatief bezig zijn voor de vrouw'.

Ik citeer de achterflap: "Een vrouw verdient het zelf creatief bezig te kunnen zijn op momenten dat het haar uitkomt. Iedere vrouw heeft zo haar bezigheden en ze heeft er behoefte aan af en toe ertussen uit te breken om iets voor haarzelf te gaan doen. Haken, breien, borduren, bloemschikken, bezig zijn met de kinderen. Vandaar dit boek vol prima ideeën om haar vrije uren zinvol door te brengen."

En nee, dit is geen boek van minstens 100 jaar geleden, het dateert van 1984. Toen zaten we al midden in de tweede golf van het feminisme!

Eigenlijk luidt de boodschap: serieuze kunst uitoefenen is een mannenzaak, voor vrouwen is tekenen en schilderen niet meer dan een soort prettig, braaf tijdverdrijf in huis. Het woord 'braaf' is hier gevallen, niet bepaald een predicaat dat men gebruikt om de sublieme kunst van grote meesters als Ensor, Picasso, Tuymans en zovele anderen te beschrijven.

De realiteit ziet er toch een tikje anders uit: zo heb je het fenomeen Anna Boch, die in de kunstwereld onconventioneel bezig was met alles wat zij leuk en/of boeiend vond. Het feit dat ze heel bemiddeld was, zorgde er natuurlijk voor dat ze dat daadwerkelijk kon doen. Maar zelfs nu is haar rijke status er nog altijd de oorzaak van dat ze in de meeste boeken/catalogi in de eerste plaats vernoemd wordt als mecenas, een rol die ze zeer goed gespeeld heeft, daarna pas als kunstenares.

↳ Anna Boch
Tijdens de
Elevatie, 1893

Mannen eerst dus: haar tijdgenoot Emile Verhaeren formuleerde het in 1884 in 'Le National Belge' zo: "Maar naast zeer serieuze kwaliteiten ontbreekt het de kunstenares ... een man te zijn."

De stad Oostende blijkt één werk van Anna Boch te bezitten, nl. 'Tijdens de Elevatie', geschilderd in een soort vrijere variant van het pointillisme/impressionisme in het jaar 1893. De stad verwierf het in 2002.

Benieuwd hoe het zit met alle vrouwelijke kunstenaars in Mu.ZEE?

Toen Mu.ZEE nog het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst heette, stelde de heer Willy Van den Bussche, conservator van het PMMK, een catalogus samen van de volledige kunstverzameling. Dat was in het jaar 1979. Voor mij is dit een zeer nuttig document om tot dat tijdstip het aantal kunstwerken van vrouwelijke artiesten te weten te komen. Wat blijkt: Op een totaal van 639 kunstwerken zijn er zomaar eventjes ... 10 werken van 8 vrouwen.

In 1982 kreeg deze catalogus een toevoeging voor de aanwinsten van 1979 tot 1982. Hierin zijn dan ook nog eens twee vrouwen vermeld. Eén dame stond ook al vermeld in de eerste catalogus,

van haar werden twee werken bijgekocht. De andere is een nieuwe naam met één werk. Dat brengt in 1982 het totaal op 9 vrouwelijke kunstenaars met 13 kunstwerken.

Hierna werd een dergelijke catalogus niet meer gepubliceerd. Maar de heer Gregory Boite, bibliotheekmedewerker van Mu.ZEE, bevestigde me dat er nu, dus in 2023, zo'n 14% werken van vrouwen in de collectie zitten. En dat deze situatie niet anders is in andere musea. Langzaam, heel langzaam maar zeker is er wel degelijk enige groei te bespeuren.

Daarom wil ik nu graag extra aandacht vestigen op een Belgische abstracte schilderes met kubistische en figuratieve periodes, genaamd Marthe Donas (1885-1967). Mu.ZEE bezit het schilderij 'Femme se coiffant', geschilderd in 1918/1919. Ze signeerde dit werk met de androgynse naam 'Tour Donas'. Vanaf 1917 gebruikte ze deze naam. Immers in de door mannen gedomineerde kunstwereld, was ze ervan overtuigd dat een vrouwelijke voornaam een eventuele koper zou ontmoedigen.

↳ Marthe Donas
Femme se coiffant,
1918/1919

In 1916 vestigt ze zich in Parijs, waar ze werkt in het atelier van André Lhote en waar ze de abstracte kunst ontdekt. Ze ontmoet de Oekraïense beeldhouwer Alexander Archipenko en wordt zo beïnvloed door het kubisme. Haar artistiek hoogtepunt beleeft ze van 1917 tot 1922 met uitlopers tot 1927. 'Femme se coiffant' is daarvan een mooi voorbeeld. Mu.ZEE mag met recht fier zijn dit werk in de collectie te hebben.

Onder een andere schuilnaam 'Tour-Donasky' verscheen er werk van haar in het tijdschrift 'De Stijl', opgericht door Theo Van Doesburg, die ze via Archipenko had leren kennen. Haar meest succesvolle expo was die in galerie Sturm in Berlijn (1920).

Haar buitenlandse faam straalde ook uit naar België: toen zij in 1920 Parijs verliet, werd ze op voorspraak van Theo Van Doesburg opgenomen in de Belgische delegatie van een internationale tentoonstelling in Genève (met o.m. Georges Van Tongerlo, Prosper De Troyer, René Magritte en Frans Masereel).

Als eerste vrouwelijke Belgische abstracte schilder kan Marthe Donas terecht een icoon van de Belgische avant-garde genoemd worden.

'Femme se coiffant' verdient volgens mij een plaatsje op de website van Mu.ZEE bij de lijst met topwerken. Op het ogenblik (update 24/12/2022) staan daar prachtwerken van enkel mannelijke kunstenaars opgesomd.

Graag wil ik Gregory Boite, bibliotheekmedewerker van Mu.ZEE, bedanken, voor het ter beschikking stellen van boeken uit de bibliotheek van Mu.ZEE.

Voor de documentatie over Marthe Donas bedank ik Chloé Thibault, medewerkster in het enige museum voor Belgische Abstracte Kunst, in het Brusselse Jette.

» Gevel Brusselstraat 20 (links)
© Valère Prinzie

Herman Bellaert (1957-1996) is een geboren en getogen Oostendenaar, niet alleen artistiek be-
geafd, maar ook sportief. Zo was hij middenvelder bij KVO en later ook kapitein van de voetbalploeg. Er kwam abrupt een einde aan zijn nog jonge leven door een ongelukkige val uit het raam van zijn woning in de Brusselstraat 20.

Na zijn middelbare schoolopleiding aan het O.L.V.-College begon hij aan een opleiding aan de

Academie van Gent, maar al snel schakelde hij over naar Sint-Lucas waar hij vrije grafiek volgde, met etsen en litho's. Het zwart in die werken keert duidelijk terug in zijn schilderijen uit de jaren 1980. Daarna begint hij meer contrastrijke, lichtere kleuren te gebruiken, met warm rood en oker. Toch blijft het zwart overheersen, zodat hij ooit zei: "Waar zal ik eindigen? Misschien wel alles in het zwart?" Daarom ook hield hij van het werk van de Franse schilder Pierre Soulages die bekend staat om het zwart in zijn schilderijen.

» Herman Bellaert
Zonder titel,
1994, acryl doek

Herman Bellaert was zo nauw verbonden met de zee, dat hij een werkbeurs van de Vlaamse Gemeenschap niet verlengde na een verblijf in de nochtans schitterend gelegen Cité des Arts in Parijs, van mei tot september 1988. De oneindigheid van de zee lonkte te sterk om nog eens vier maanden langer in Parijs te blijven. Zijn liefde voor Oostende en zijn obsessieve drang naar de zee verwoordt hij als volgt: "Toen ik eens langs de zee liep, stelde ik mij de vraag hoe ik, als ik dat zou willen, het geluid van de zee zou kunnen weergeven in een schilderij. Of, hoe zou ik de stilte kunnen weergeven? Een onmogelijke zaak natuurlijk. En toch is dit wellicht het eigenlijke thema van wat ik maak:

een zoektocht naar het 'ultieme' werk, dat even intens is als de stilte. Dit werk zou een rustpunt kunnen zijn in een chaotische wereld, een tegengif voor alle drukte en alle lawaai dat we dagelijks ondergaan."

In de jaren 1980 en 1990 krijgt Herman Bellaert diverse individuele en groepstentoonstellingen in binnen- en buitenland (Parijs, Basel, Venlo). In 1988, het jaar waarin hij samen met zijn vrouw Lieve vier maanden in Parijs verblijft, ontvangt hij de Tweejaarlijkse Prijs voor Beeldende Kunst van de Provincie West-Vlaan-

deren. Er is werk van Herman Bellaert in Mu.ZEE, de NBB en het ministerie van Buitenlandse Zaken in Brussel en in diverse privécollecties.

Herman Bellaert vindt zijn werk passen in de Europese traditie, hoewel hij zijn werk samenvat als 'minimaal van uitzicht, maar wel spiritueel van inhoud' (minimal art wordt geassocieerd met Amerika). "Mijn artistieke wortels moet je dan ook helemaal niet ver zoeken: het Oostendse staketsel, de zee in de winter, de kleuren van Permeke, de onmetelijkheid van de horizon. (...) Bekijk mijn werk dan ook als een 'hommage' aan het statische, aan het geluidloze, aan het oneindige, kortom aan alles wat tegenwoordig in de verdrinking raakt door een teveel aan lawaai. Een ode aan de stilte."

Niet voor niets brachten de Venetiaanse Gaanderijen van 28 november 2015 tot 3 januari 2016 een hommage aan Herman Bellaert met een tentoonstelling, getiteld 'Verstild' (Pro Luce 64, p. 7). Op die p. 7 wordt een tekst geciteerd uit maart 1995, waaruit ik hierboven al een paar fragmenten vermeld heb, een tekst die vele malen in diverse catalogi bij zijn tentoonstellingen terugkeert, zoals nog in Hilde Vandaele Gallery in Watou (30.10.22-08.01.23). Herman Bellaert probeert in die tekst zijn werk te duiden, maar geeft toe: "Een toelichting bij mijn werk is geen gemakkelijke zaak. Het is namelijk mijn overtuiging dat een kunstwerk in de eerste plaats voor zichzelf moet spreken. Het gevaar bestaat dat wanneer een kunstwerk wordt uitgelegd, meteen ook het mysterie verdwijnt. Daarom wil ik geen poging ondernemen om mijn werk uit te leggen. Het is bij voorbaat gedoemd om te mislukken. Tevens denk ik – of hoop ik – dat mijn werk voldoende eenvoudig is om het ook zonder te kunnen vatten."

In het begin van de jaren 1990 gaat Herman Bellaert experimenteren met materialen en wil hij meer ruimte creëren, waardoor zijn werk voorzichtig driedimensionaal wordt. Hij gaat aan de slag met bladlood, glas en gerecupereerd hout. De zachte glans en de rustige kleur van het bladlood maken dat andere elementen met des te meer kracht spreken, zonder de stilte van het werk te verstoren. En dat is voor Herman Bellaert precies de essentie: stilte, beschouwing.

Femke Simonis, m.m.v. Lieve Bellaert-Vansevenant

TERUGBLIK OP GELEID BEZOEK EXPO ANNA BOCH

➤ Introductie tot de tentoonstelling

Op donderdag 5 oktober namen 20 Vrienden deel aan het geleid bezoek aan de expo Anna Boch, onder leiding van een van de curatoren, Stefan Huygebaert. Het interessante aan zo'n rondleiding is dat je een beter inzicht krijgt in het werk achter de schermen: de voorbereiding, de indeling en opbouw van de tentoonstelling, de keuze van de geëxposeerde werken en de bruiklenen. Zo worden er alleen werken getoond die ook

werkelijk in het bezit zijn geweest van Anna Boch, een veelzijdige, vrijgevochten vrouw die zich dat kon permitteren als telg uit een welgestelde familie. Ze was, mede dankzij haar neef Octave Maus, als enige vrouw lid van de kunstenaarskring Les XX en van La Libre Esthétique. Samen met Félicien Rops was zij een van de eersten die werk van James Ensor kochten. Zij was ook de enige die nog tijdens zijn leven een werk kocht van Vincent van Gogh. Dat juist Mu.ZEE deze 'impressionistische reis' toont, komt doordat Mu.ZEE aandacht besteedt aan Belgische kunst van 1880 tot nu. (FS)

➤ Uitleg bij de relatie tot Vincent van Gogh

TERUGBLIK OP BEZOEK AAN ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK IN MU.ZEE

➤ Voorzitter Martine Meire introduceert Gregory Boite en Heleen Claeys

Op zaterdag 2 september namen 22 Vrienden deel aan de hoogst interessante rondleiding door het archief en de bibliotheek van Mu.ZEE, in het kader van de Maand van de Vrije Tijd. Onze gidsen waren bibliothecaris Heleen Claeys en ons bestuurslid Gregory Boite.

De rondleiding begon in de bibliotheekzaal zelf, met langs de wanden in te kijken boeken en tijdschriften. Daarna ging het via de werkruimte van de museummedewerkers, onder wie Heleen en Gregory, naar het bibliotheekdepot met alfabetisch geklasseerde documentatiemappen, monografieën en tentoonstellingscatalogi, geordend op jaartal. Mu.ZEE is gespecialiseerd in Belgische kunst van 1830 tot heden.

We mochten even een blik werpen in de kluis met speciale collecties over o.a. Ensor en Permeke. De Spilliaertcollecties bevinden zich in Brussel. Daarna bezochten we het

tijdschriftendepot met zo'n duizend titels. De datering loopt van 1945 tot nu. Terug naar de bibliotheek waar we nog enkele unieke stukken te zien kregen, zoals de nieuwjaarsbrief van de achtjarige Léon Spilliaert aan zijn ouders en de oorkonde van Albert I uit 1929, waarbij Ensor de titel van baron ontving.

➤ Aandachtig luisterende Vrienden

Ter afronding werd ons een drankje aangeboden, waarvoor onze hartelijke dank uitgaat naar gastvrouw Heleen en gastheer Gregory die ons een verhelderend inzicht hebben gegeven in de werking van de museumbibliotheek. (FS)

De bibliotheek van Mu.ZEE is voor het publiek toegankelijk op dinsdag en donderdag van 10 tot 13 uur, of op afspraak (tel. 059 46 45 93 of mail: bib@muzee.be). Boeken of tijdschriften kunnen ter plaatse worden opgevraagd en ingekeken, maar worden niet ontleend. De bibliotheek kan ook online worden geraadpleegd via www.muzee.be/nl/bibliotheek-2

ROSE, ROSE, ROSE, À MES YEUX !

JAMES ENSOR EN HET STILLEVEN IN BELGIË 1830-1930 - 17.12.23 - 14.04.24

James Ensor, *Roses*, 1892

geeft samen met het Fort Napoleon het startschot van dit bijzondere jaar. Mu.ZEE doet dit met de tentoonstelling **Rose, Rose, Rose, à mes yeux! James Ensor en het stilleven in België 1830-1930**.

2024 staat in Vlaanderen in het teken van James Ensor. Dan is het 75 jaar geleden dat deze Oostendse grootmeester overleed. Dit wordt groots herdacht in Oostende, de stad waar Ensor werd geboren en er zijn hele

leven doorbracht. Mu.ZEE

Meer info vindt u in Pro Luce 96 p.6

We nodigen de Vrienden Mu.ZEE uit voor een geleid bezoek aan de bijzonder interessante tentoonstelling *Rose, Rose, Rose, à mes yeux!* James Ensor en het stilleven in België 1830-1930 op **donderdag 22 februari om 14.30 uur**.

De deelname is gratis op vertoon van uw lidkaart Vrienden Mu.ZEE 2024. Niet-leden kunnen aansluiten maar betalen zelf hun ticket en betalen 5 euro in de kosten van de gids.

Inschrijven is verplicht **vóór 10 februari** via meire.martine@gmail.com

Vergeet dus zeker uw lidkaart 2024 niet! Houders van een museumpas worden verzocht om die te laten scannen aan het onthaal en op die manier Mu.ZEE te ondersteunen.

BLIJDE INTREDE VAN ENSOR IN Mu.ZEE

James Ensor
De intrede van Christus in Brussel in 1889

James Ensor. Geboren en getogen in Oostende en er ook begraven naast de toren van het duinenkerkje Onze-Lieve-Vrouw-ter-Duinen, in de Oostendse deelgemeente Mariakerke. Veel Oostendser en van het zèetje kun je ze moeilijk vinden.

Vergis je evenwel niet. Net zoals de blik op de zee vanaf het strand oneindig is, is de figuur Ensor universeler en kosmopolitischer dan hij op het eerste gezicht lijkt.

Niet dat hij vaak op stap was. Met uitzondering van zijn Brusselse periode (hij studeerde aan de Academie van Brussel) en op enkele uitstappen naar o.m. Nederland en Engeland na verbleef hij zijn hele leven in Oostende.

Het universele karakter van Ensor komt tot uiting in zijn werk en meer specifiek in de door hem aangesneden thema's. Vervreemding, de karikatuur, eenzaamheid, angst zijn aspecten die vaak in zijn werken opduiken. Het zijn universele gemoedstoestanden waarmee we allemaal te maken krijgen en waar we elk op onze manier mee om gaan.

In zijn werk vinden we al die zijnstoestanden terug. Ze drukken een realiteit uit die er is, maar die we niet altijd zien. Ensor geeft hieraan vanuit zijn verbeelding vorm, op een geheel eigen manier. Aldus wordt het doek het toneel van de realiteit zoals Ensor die ziet, vervuld van mysterie, vervreemding, ironie, angst en ga zo maar door. Mag het ons verbazen dat Ensor in zijn werk de maskerthematiek opvoert om op die manier uiting te geven aan zijn non-conformistische lectuur van het zijn?

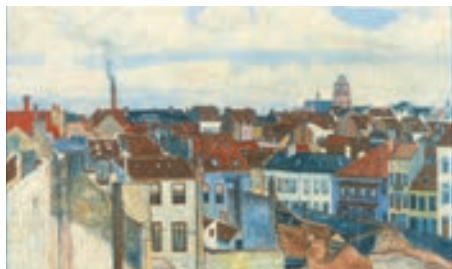
De spelers van de Nationale Loterij zijn samen met de Vrienden van Mu.ZEE een trotse partner van de unieke Ensor-tentoonstelling 'Rose, Rose, Rose, à mes yeux!' en haar immersieve Wunderkammer. Dat het oeuvre van James Ensor, waarvan de stillevens een belangrijk onderdeel vormen, hierdoor op een toegankelijke manier wordt voorgesteld aan het brede publiek, juichen we toe.

Frank Demeyere
Subsidy Management Nationale Loterij

LEZING. JAMES ENSOR: ICOON VAN HET VLAAMSE MODERNISME

James Ensor, **De daken van Oostende (1901, olieverf op doek): de eigen omgeving als inspiratiebron.**

Oostende, aards en zeeparadijs, Oostende, maagd van zout en zoet water, ik draag jou in de beeldkapellen van mijn dromen.

Oostende, koningin van Opalië, getooid in regenboogkleuren, blijf zuiver en mooi in onze ogen.

(fragment uit *Ecrits*)

James Ensor geniet erkenning als baanbreker van het modernisme in Europa, maar een onderbelicht aspect van zijn modernisme is de culturele eigenheid ervan. Dat aspect komt uitgebreid aan bod in de presentatie van prof. Ludo Beheydt en dit aan de hand van Ensors werk en van zijn *Ecrits*.

Recent is er weliswaar al enige aandacht voor zijn Vlaamse culturele identiteit in de vernieuwde Ensorafdeling in het KMSKA, maar een uitgewerkte visie ontbrak vooralsnog. In de powerpointpresentatie zal professor Beheydt de paradox van radicale vernieuwing en verankering in de traditie uitdiepen.

We nodigen de leden van de Vrienden Mu.ZEE uit voor deze interessante lezing op zaterdag 9 maart om 14.30 uur in het Auditorium van Mu.ZEE. De toegang is gratis op vertoon van uw lidkaart 2024. Niet-leden betalen 5 euro.

Leden-kunstenaars stellen tentoon

ANASTASIA GONCHAROVA: ART GALLERY

Anastasia Goncharova is in Oostende bekend als de 'bakkersvrouw van Wallecam'. Op haar 19de kwam ze met haar moeder en broer vanuit Oezbekistan naar België, eerst naar Antwerpen en dan naar Oostende, omdat haar moeder er altijd al van had gedroomd om aan zee te wonen.

Zeven jaar geleden begon ze aan de Oostendse Kunstacademie tekenles te volgen bij Danny Bloes, met o.a. modelschetsen. Door

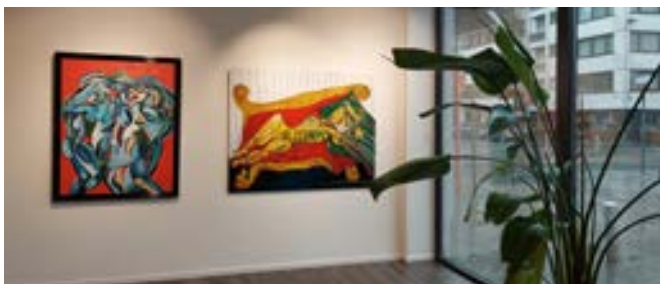
Door **Anastasia met haar schetsboek**

haar voorkeur voor het kubisme begon ze in die trant te schilderen. In november 2021 opende ze naast de bakkerij van haar man haar eigen kunstgalerie die tevens dienst doet als atelier. In de bakkerszaak hangt overigens een wandbreed, kleurrijk schilderij van haar leermeester Danny Bloes.

Voor het Ensorjaar 2024 werkt Anastasia Goncharova aan een paar schilderijen, geïnspireerd op een werk van Ensor. Ze zullen vanaf januari te zien zijn in haar Art Gallery.

Atelierplek, midden in de Art Gallery

Twee kleurrijke werken van Anastasia Goncharova

Art Gallery, Antwerpenstraat 2, 8400 Oostende

Open op zaterdag van 14.30 tot 17 uur

Ook geopend tijdens de Nacht van de Musea en Galerijen op zaterdag 24 februari 2024, van 14 tot 22 uur

Contact: 0484 65 50 14 of

via goncharova.anastasia@gmail.com

Instagram: [art_anastasia_kunst](https://www.instagram.com/art_anastasia_kunst)

Leden-kunstenaars stellen tentoon

MARTINE VYVEY.

Samen met fotograaf Eddy Verloes stelt zij tentoon in Galerie Anmigo, Witttenonnenstraat 61, 8400 Oostende in januari en februari 2024. Openingstijden: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 13 tot 17 uur.

Dance of the Sea

Martine Vyvey
Eddy Verloes

Een beeldhouwer ontmoet een fotograaf.

Vernissage

Zondag 7 januari 2024 om 15u

Dichter aan zee

Inleiding door Femke Simonis

Zaterdag 27 januari 2024

15.00 u Alain Delmotte & Herlinda Vekemans

15.30 u Paul Demets

16.00 u Lut de Block

Zondag 28 januari 2024

15.00 u Eddy Boutens

15.30 u Anne Meerbergen

16.00 u Geert Jan Beeckman

ANNEMIE HENKENS

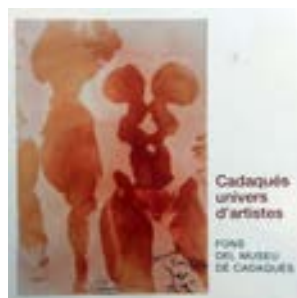
» Annemie Henkens,
Oorlogsgruwel

Ons Vriendenlid Annemie Henkens is een van de 27 kunstenaars die meedingt naar de Kunstprijs Pieter Braecke van de Stad Nieuwpoort. De 27 werken zijn te zien in Westfront, van 28 oktober 2023 t.e.m. 7 januari 2024, van woensdag t.e.m. zondag tussen 10 en 17 uur (deuren sluiten om 16 uur); in de kerstvakantie ook open op maandag en dinsdag.

FRED MAËS

Zijn biografie is opgenomen in de bibliotheek van het Istanbul Museum of Modern Art.

Zijn werk wordt vermeld in de catalogus van het Museu de Cadaqués (Spanje), in het gezelschap van o.a Max Bill, François Morellet, Joan Miro, Salvador Dali, Antoni Tapies, Pablo Picasso, Richard Hamilton, Antoni Clavé...

» Fred Maës
Blue Figures, 1987

Atelierbezoek

TERUGBLIK OP HET ATELIERBEZOEK BIJ JACKY DE MAEYER

↳ Ontvangst in het atelier

Met een twintigtal Vrienden werden we op zaterdag 14 oktober bijzonder hartelijk ontvangen door Jacky De Maeyer en zijn vrouw Claudine. We kregen niet alleen maquettes in cortenstaal en diverse houten beelden te zien, maar ook litho's, schilderijen in acryl en zelfs juwelen naar een ontwerp van Jacky. Hij vertelde het verhaal over de uiteindelijke plaatsing van zijn 'Vuurtorens' bij de luchthaven van

↳ Uitleg over de kenmerkende ovalen

↳ Maquette van de 'Vuurtorens'

↳ Overhandiging van een cadeaubon door het bestuur

Oostende en lichtte het procédé toe voor zijn houtbewerking, met zijn kenmerkende halve, op elkaar geplaatste ovalen. Als toemaatje werden we getrakteerd op koffie of thee met koekjes en cake, geserveerd door de attente kleinzoon. (FS)

Lezing

TERUGBLIK OP THE CRYSTAL SHIP, 18 NOVEMBER IN MU.ZEE

↳ Voorzitter Martine Meire introduceert Patrick Pottier

Street art is een vergankelijke kunst, op de muren van gebouwen, dus in de openlucht. Het gemeentebestuur van Oostende bracht in 2010 een bezoek aan Barcelona en vond daar de inspiratie

voor The Crystal Ship. Dat kunstproject ging in 2016 van start met als curator Björn Van Poucke. Intussen staat Oostende op de eerste plaats in de wereld voor street art: 2023 bracht de achtste editie met elf nieuwe werken; in 2024 komt er een speciale editie voor het Ensorjaar. The Crystal Ship trekt zo'n 125.000 geregistreerde bezoekers per jaar.

Patrick Pottier, onder meer voorzitter van fotoclub De Meeuwen, gaf ons een boeiend overzicht, met allereerst verdwenen (door afgebroken gebouwen, zoals de Hotelschool) en – soms diverse malen – overschilderde werken. Hij bracht hulde aan de Oostendse straatkunstenaar Siegfried Vynck en besprak ten slotte zijn favoriete werken. Nog een interessant detail over de straatkunstenaars: ze zijn allemaal academisch geschoold en 50% van hen is vrouw. (FS)

Stadsmuseum

300 JAAR OOSTENDSE COMPAGNIE 01.11.2023 - 15.05.2024

Meer info:
zie Pro Luce 96, p.11

↳ Oostende en Oost-Indiëvaarders in 1729

Waar: Stadsmuseum Oostende, Langestraat 69
Wanneer: 1 november 2023 tot en met 15 mei 2024
Openingstijden: 10 tot 12 uur, 13.30 tot 18 uur (gesloten op dinsdag)
www.stadsmuseumoostende.be

➤ Garden Party, 7 juli 2023

VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP 2024

Wij roepen u op om onze vereniging te blijven steunen door uw lidmaatschap te vernieuwen voor 2024. Elke maand staat er minstens één activiteit op het programma, onder meer de Algemene Ledenvergadering en de massaal bijgewoonde Garden Party. Ook in het Ensorjaar 2024 doen we ons best om u weer een boeiend en veelzijdig programma aan te bieden.

De lidgelden bedragen:

- Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
- Individueel lid: 28 euro
- gezin, samenlevingstarief: 45 euro
- steunend lid: 50 euro
- beschermend lid: 150 euro

BE 16 0012 0908 3374

Inlichtingen bij penningmeester
Joël Nieuwenhuysse
(tel. 059 80 30 61)

VOORDELEN VAN HET LIDMAATSCHAP

Wat krijgt u nu al?

Jaarlijks is er de **Algemene Ledenvergadering** (in 2023 op zaterdag 13 mei; in 2024 op zaterdag 20 januari) met een gastspreker en/of een feesttoespraak door de voorzitter, met muzikale omlijsting, receptie en feestmaal.

Een ander topmoment is de **Garden Party** in de Venetiaanse Gaanderijen, na een geleid bezoek aan de tentoonstelling van dat moment (in 2023 op vrijdag 7 juli: de expo 'De klare kijk van Joseph Willaert'; in 2024 op vrijdag 5 juli).

En wat bieden wij u nog?

- Ons driemaandelijks tijdschrift *Pro Luce*, met nieuws over kunst en cultuur in Oostende
- Onze museumreizen: Brussel (18/05/2024); Antwerpen (19/10/2024)
- Gratis geleide bezoeken in Mu.ZEE, de Venetiaanse Gaanderijen, het Stadsmuseum, het Ensorbelevingscentrum.
- Bezoek aan privécollecties
- Gratis atelierbezoeken: tweemaal in 2023 (Mieke Drossaert en Jacky De Maeyer)
- Gratis toegang tot alle tentoonstellingen in Mu.ZEE + Permekemuseum en uitnodiging voor de opening ervan, zoals de opening van de expo Anna Boch in Mu.ZEE op 30/06/2023 en 'Rose, Rose, Rose, à mes yeux!' op 15/12/2023

- Gratis bijwonen van lezingen in Mu.ZEE of in de Forumzaal van de Bibliotheek Kris Lambert
- Reductie op de toegang tot het Ensorbelevingscentrum: € 8 i.p.v. € 10/12 (weekend)
- 5% korting bij boekhandel Corman
- Korting op een jaarabonnement van HART, tijdschrift voor hedendaagse kunst in België en omgeving: € 99 i.p.v. € 110

Wat komt daar nog bij door de overeenkomst met de Raad van Bestuur van Mu.ZEE?

- 10% korting op aankopen in de museumshop van Mu.ZEE
- Uitnodiging voor lezingen, symposia en allerlei nevenactiviteiten van de Vrienden in Mu.ZEE

Kortom, u verdient uw lidgeld dubbel en dik terug met ons rijke aanbod aan activiteiten! Daarom blijven wij u graag als lid verwelkomen in 2024.

Het bestuur

➤ Het bestuur van de Vrienden van Mu.ZEE in 2023

➤ Van links naar rechts: Martine Meire, voorzitter; Jacques Mertens, bestuurslid; Johan Van Roose, secretaris en Joël Nieuwenhuysse, penningmeester

